

Súd: Okresný súd Ružomberok
Spisová značka: 11P/8/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5921200085
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Petra Lacková
ECLI: ECLI:SK:OSRK:2021:5921200085.3

Uznesenie

Okresný súd Ružomberok vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: V. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom mesto Ružomberok, zverené do náhradnej osobnej starostlivosti P. X., nar.XX.XX.XXXX, bytom K. XX, T., zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny T., dieťa rodičov, matky: Q. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. 2, T., a otca: T. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, R., o podnete Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny T. na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 Civilného mimosporového poriadku a o uložení výchovného opatrenia, takto

rozhodol:

I. B. neodkladným opatrením dočasne odníma maloletého V. W., nar. XX.XX.XXXX zo starostlivosti p. P. X., nar.XX.XX.XXXX a odovzdáva ho do starostlivosti Reedukačného centra Hlohovec, so sídlom Zámok 1, 920 29 Hlohovec.

II. Matka je povinná prispievať na výživu mal. V. W., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 30% životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu mesačne, a to vždy do každého 15.dňa v mesiaci vopred, na účet Reedukačného centra Hlohovec, so sídlom Zámok 1, 920 29 Hlohovec, IČO: 00 163 309, počnúc dňom vykonateľnosti tohto uznesenia.

III. Otec je povinný prispievať na výživu mal. V. W., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 30% životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu mesačne, a to vždy do každého 15.dňa v mesiaci vopred, na účet Reedukačného centra Hlohovec, so sídlom Zámok 1, 920 29 Hlohovec, IČO: 00 163 309, počnúc dňom vykonateľnosti tohto uznesenia.

IV. Neodkladné opatrenie potrvá do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 11P/8/2021.

odôvodnenie:

1. Dňa 22.01.2021 bol Okresnému súdu Ružomberok doručený podnet Úradu práce, soc. vecí a rodiny Ružomberok na začatie konania na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku a o uložení výchovného opatrenia, ktorým bude mal. V. W., nar. XX.XX.XXXX dočasne odňatý z náhradnej starostlivosti a bude mu nariadený pobyt v Reedukačnom centre Hlohovec, so sídlom Zámok 1, 920 29 Hlohovec najdlhšie na šesť mesiacov.

2. Podnet na nariadenie neodkladného opatrenia Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok (ďalej len „ÚPSVaR“) odôvodnil tým, že maloletý V. žije v spoločnej domácnosti s náhradnou matkou p. P. X. a plnoletou sestrou R., ktorá bola taktiež zverená p. X. do náhradnej osobnej starostlivosti. R. je plnoletá a v súčasnosti pracuje v Českej republike. Rodičia maloletého nežijú spolu od jeho narodenia. Otec maloletého žije v H. s manželkou a dvoma deťmi. S V.m sa stretá sporadicky, naposledy ho mal. navštívil a strávil u neho týždeň v júni 2020. Matka mal. žije so svojím partnerom p. K. E., nar.

XX.XX.XXXX a troma maloletými deťmi v Ružomberku. Je nezamestnaná, často mení pobyt a žije neusporiadaným spôsobom života. Maloletý je s matkou v pravidelnom kontakte, navštevuje ju tam, kde sa v danom čase nachádza. P. X. vychovala taktiež matku maloletého, mala ju zverenú do pestúnskej starostlivosti. Náhradnej matke je na základe odporúčania ÚPSVaR od roku 2019 prostredníctvom Centra pre deti a rodiny Ružomberok (ďalej len „CDR“), a to v súvislosti aj s jej vysokým vekom (XX rokov), poskytnutá pomoc, podpora a poradenstvo pri zvládaní starostlivosti o maloletého, ktorý je v školskom roku 2020/2021 žiakom 2.ročníka na SOŠ polytechnickej v Ružomberku. Počas dištančného vzdelávania bol v poslednom mesiaci z 15-tich on-line vyučovacích hodín prihlásený na 6-tych, nepísal písomky, nevypracúva projekty, neplní si riadne svoje školské povinnosti, pričom keď sa na niektoré predmety prihlási, nie je aktívny, vyhovára sa, že mu nejde mikrofón a zadané úlohy takmer vôbec nevypracúva. Podľa vyjadrenia vyučujúcich zavádza, stále len sľubuje, že sa bude viac snažiť, svoje sľuby však nedodržiava. Náhradná matka neudávala s maloletým výrazné výchovné problémy až do augusta 2020, kedy ÚPSVaR oznámila, že zistila že je dlžná banke sumu 2090 €. Maloletý chodil na nákupy, z ktorých síce doniesol účtenky, zároveň si však vyberal sumy pre seba, rovnako tak pre jeho matku. Maloletému bola odporučená práca so psychologičkou, avšak na jej opakované výzvy nereagoval. Dňa 13.01.2021 pracovníčke CDR náhradná matka oznámila, že maloletý opäť čerpal finančné prostriedky z kreditnej karty a odcudzil jej zamknutú malú skrinku so šperkmi a dokumenty k bankovému účtu. Po zistení skutočnosti náhradná matka ihneď kontaktovala políciu. Maloletý náhradnej matke tvrdil, že to urobil pod nátlakom, nakoľko sa mu partner biologickej matky vyhrážal. Maloletý následne pod hrozbou vzal škatuľku so šperkmi, dal ju partnerovi biologickej matky, a spoločne ich odniesli do záložne v Martine. Doklady k účtu v banke údajne nepoužili. Podľa vyjadrenia náhradnej matky vraj maloletý nemal z toho žiadny finančný podiel. Dňa 18.01.2021 oznámila náhradná matka, že maloletý bez jej dovolenia a vedomia prostredníctvom úverovej karty odcudzil cca 2000 €, o čom upovedomila políciu. Dňa 18.01.2021 sa ÚPSVaR telefonicky skontaktoval s vyšetrovatelkou p. H., ktorá uviedla, že vzhľadom na priebeh vyšetrovania nie je toho času možné poskytnúť konkrétne informácie k prípadu. Dňa 20.01.2021 vykonalo oddelenie ÚPSVaR zisťovanie v domácnosti náhradnej matky, ktorá potvrdila, že podala trestné oznámenie na maloletého V. za odcudzenie dokumentov k bankovému účtu a šperkovnice s cennosťami. Príslušníkmi PZ Ružomberok bol o zistených skutočnostiach spísaný záznam, pričom zatiaľ nemá od polície nič, ani nedisponuje žiadnymi písomnosťami k prípadu. K danej veci náhradná matka uviedla, že údajne sa druh V.vej matky maloletému vyhrážal a ten pod nátlakom vykonal krádež šperkovnice a dokumentov. Podľa jej slov, matka maloletého ako aj jej druh užívajú psychotropné látky, p. E. prepadol gamblingu. Ďalej uviedla, že maloletý bez jej vedomia z kreditnej karty odcudzil cca 2000 €, o čom upovedomila políciu. Úverovú kartu, ktorú mala pozastavenú obnovila, aby mohla zabezpečiť svoje potreby a potreby pre maloletého, ktorý vykonával nákupy v domácnosti. Náhradná matka sa pre istotu sama telefonicky informovala o pohyboch a stave účtu na úverovej karte. Bolo jej oznámené, že toho času je dlžná 2000 €. Dlžná suma sa nakopila z platieb, ktoré vykonával maloletý prostredníctvom internetu. Požiadala o výpis z účtu a toho času čaká, kým jej bude doručený. Náhradná matka vyjadrila nad správaním maloletého sklamanie a smútok a uviedla, že má obavu o svoj život a je stotožnená s predstavou, že by bol maloletý niekde umiestnený, kde by zároveň pokračoval v štúdiu. V žiadnom prípade nechce, aby šiel maloletý do väzenia, ale praje si, aby nastala náprava v jeho správaní a aby si uvedomil, že nesie zodpovednosť za svoje činy. V prípade maloletého V. sa prejavujú vážne problémy v správaní, jeho správanie sa zhoršuje a náhradná matka aj vzhľadom na svoj vysoký vek nie je schopná zabezpečiť nápravu jeho správania, na základe uvedeného navrhli, aby súd neodkladným opatrením odovzdal maloletého do Reedukačného centra Hlohovec.

3. Na základe podnetu súd uznesením č.k. 11P/8/2021-22 zo dňa 25.01.2021 začal konanie o nariadenie neodkladného opatrenia a o uložení výchovného opatrenia nariadením pobytu mal. V.vi W., nar. XX.XX.XXXX, v Reedukačnom centre Hlohovec.

4. Z pripojeného spisového materiálu mal súd preukázané, že uznesením Okresného súdu Ružomberok č.k. 9P/15/2011-7 zo dňa 17.03.2011 bol maloletý predbežným opatrením odovzdaný do starostlivosti P. X. a rodičov maloletého zaviazal na platenie výživného mesačne vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám P. X.. Okresný súd Ružomberok rozsudkom č.k. 8P/30/2011-36 zo dňa 22.06.2011 zveril maloletého V. do náhradnej osobnej starostlivosti P. X., nar. XX.XX.XXXX. Rodičov zaviazal na platenie výživného mesačne vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám P. X.. Uznesením Okresného súdu Ružomberok č.k. 3P/40/2020-XX zo dňa 22.10.2020 súd zastavil konanie o podnete Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok o zrušení náhradnej

osobnej starostlivosti, o zverení mal. dieťaťa do starostlivosti matky a o uložení výchovného opatrenia, z dôvodu predčasnosti s prihliadnutím na vyhlásenie náhradnej matky a maloletého pred súdom a stabilizovania situácie. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 17.12.2020.

5. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

9. Podľa § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

10. Podľa § 330 CSP súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

11. Podľa § 333 CSP neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené.

12. Podľa § 363 ods. 1 CMP súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

13. Podľa § 367 ods. 1 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

14. Podľa § 366 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

15. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona.

16. Neodkladné opatrenie je zabezpečovacím prostriedkom, ktorým sa dočasne upravujú pomery, ak ide o stav, ktorý neznesie odklad. Účelom tohto inštitútu je preto rýchle a pružné riešenie situácie vyžadujúcej okamžitý zásah súdu. Základnou podmienkou na nariadenie neodkladného opatrenia je, aby účastník osvedčil uplatňovaný nárok a preukázal potrebu neodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania, ktorá nemusí vyplývať len z naliehavosti situácie, ale v prípade konania starostlivosti súdu o maloletých aj z existencie záujmu maloletého dieťaťa. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa, okrem iného, zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa, ako aj bezpečnosť a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod. Nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný (predbežný) charakter. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tu nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia. Skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi a zákon ani nepredpokladá, aby pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd vykonával dokazovanie. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, že okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť dočasného opatrenia, sú aspoň osvedčené.

17. Po oboznámení sa s podnetom Úradu práce, soc. vecí a rodiny Ružomberok, s priloženými listinnými dôkazmi, ako aj s pripojenými spismi vo veci starostlivosti o maloletého V. dospel súd k záveru, že v danom prípade sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajúceho v dočasnom odovzdaní maloletého dieťaťa do starostlivosti Reedukačného centra Hlohovec. Pri rozhodovaní súd prihliadol na skutočnosť, že u maloletého pretrvávajú výchovné problémy, nerešpektuje svoju náhradnú matku a zanedbáva povinnú školskú dochádzku. Výchovné problémy nadobudli intenzitu, ktorú je potrebné v záujme maloletého bezodkladne riešiť. Je zjavné, že iné výchovné opatrenia, ktoré by súd mohol maloletému uložiť, by sa minuli účinkom, keď aj napriek opakovaným výzvam sa nedostavil na poradenstvo k psychologičke. Súd pri tejto príležitosti poukazuje aj na skutočnosť, že od posledného pojednávania konaného dňa 22.10.2020, kedy súd zastavil konanie o podnete ÚPSVaR, u maloletého aj napriek sľubom nebadať zlepšenie jeho správania, keď zo správy od triednej učiteľky vyplýva, že naďalej vymeškáva online vyučovanie, neplní zadané úlohy, prípadne na online vyučovaní je prítomný, ale aktívne sa nezapája do vyučovania a odmieta písať písomky, a preto ho nemožno z niektorých predmetov klasifikovať. Súd mal ďalej za preukázané, že maloletý opätovne čerpal bez dovolenia finančné prostriedky z kreditnej karty náhradnej matky (cca 2000 €) a odcudzil jej dokumenty k bankovému účtu a skrinku so šperkami, ktorú s partnerom biologickej matky odniesol do záložne v Martine, o čom náhradná matka upovedomila políciu. Z vyjadrení náhradnej matky, ako aj z priloženého spisového materiálu mal súd za preukázané, že náhradná matka aktívne spolupracuje s ÚPSVaR, záleží jej na riadnej výchove a vzdelaní maloletého, snaží sa ho viesť k dodržiavaniu pravidiel slušnosti a morálky, avšak už aj vzhľadom na jej vek (XX rokov) nevláda jeho výchovu, čo si aj sama uvedomuje, a preto je stotožnená s umiestnením maloletého do zariadenia, kde by dokončil školu a kde by mu pomohli napraviť jeho správanie.

18. Zároveň súd poukazuje na tú skutočnosť, že vo svojej podstate nebolo inej možnosti, ako nariadiť neodkladné opatrenie v znení, ako ho podnetoval ÚPSVaR, nakoľko zverenie maloletého do starostlivosti jeho rodičov nie je možné, keď otec maloletého má už novú rodinu a o maloletého sa zaujíma len sporadicky. Zo správy od ÚPSVaR ďalej vyplynulo, že matka maloletého žije v spoločnej domácnosti s druhom a jej troja maloletými deťmi v jednoizbovom nájomnom byte, je nezamestnaná, často mení pobyt a žije neusporiadaným spôsobom života, a teda nie je schopná zabezpečiť adekvátnu starostlivosť maloletému po zdravotnej stránke, ale najmä z hľadiska jeho ďalšieho mravného vývoja, keď jej druh nevhodne pôsobí po výchovnej stránke na maloletého.

19. Súd má za to, že v aktuálnej fáze je potrebné vytvoriť podmienky na prevýchovu maloletého a tieto podmienky budú najlepšie zabezpečené v reedukačnom zariadení. Uvedená potreba je naliehavá, nakoľko by dochádzalo k opakovanému vynechávaniu vyučovacích hodín, zhoršeniu vyučovacích výsledkov a ďalším možným negatívnym vplyvom na jeho výchovu, čo by mohlo viesť k ďalšiemu zhoršeniu jeho správania sa, ale aj k ohrozeniu jeho života a zdravia, preto súd podnetu ÚPSVaR vyhovel.

20. Neodkladné opatrenie vo veciach platenia výživného môže súd nariadiť na návrh (ak ide o inú než maloletú osobu) alebo aj bez návrhu (ak ide o výživné pre maloleté dieťa). Uloženie tejto povinnosti je možné, ak existuje nárok na výživné, pričom právny dôvod vyplýva zo Zákona o rodine. V zmysle Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov a dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Ako to vyplýva z obsahu listinných dôkazov, vzhľadom na okolnosť, že starostlivosť o maloleté dieťa bude zabezpečovať Reedukačné centrum Hlohovec, možno mať za dôvodné preukázanie potreby pre nariadenie neodkladného opatrenia podľa citovaného ustanovenia § 366 CMP. Inštitút neodkladného opatrenia vo vzťahu k určeniu výživného slúži len na pokrytie výdavkov spojených s výživnou v nevyhnutnej miere. Súd má za to, že v danom prípade osvedčené skutkové okolnosti odôvodňujú potrebu úpravy pomerov účastníkov neodkladným opatrením, a to v nevyhnutnom rozsahu vo vzťahu k určeniu výživného. Súd má vzhľadom k uvedeným skutočnostiam zato, že úprava výživného na maloletého neodkladným opatrením je v jeho záujme. Súd určil výšku výživného v sume 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa, ktoré musí platiť každý rodič, bez ohľadu na jeho príjmy a majetkové pomery. Súd toho času nemá dostatočne preukázané schopnosti, možnosti a majetkové pomery účastníkov konania, pričom tieto otázky budú predmetom ďalšieho dokazovania v prebiehajúcom konaní. Na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 366 CMP takéto dokazovanie nie je potrebné, pretože platiť minimálne výživné je povinný každý.

21. Súd tiež podotýka, že nariadené neodkladné opatrenie je faktickým opatrením, ktoré definitívne a konečne nerozhoduje o otázke starostlivosti o maloleté dieťaťa. Otázka uloženia výchovného opatrenia bude po vykonaní štandardného dokazovania ustálená v rozhodnutí vo veci samej, preto súd trvanie neodkladného opatrenia časovo obmedzil do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Ružomberok (§ 355 ods. 2 CSP v spojení s § 357 písm. a) a § 357 písm. m) CSP).

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a jeho podpísania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - § 363 CSP.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Podľa § 62 ods.1,2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. (§ 367 ods. 3 CMP).